

RUBOVI

STANICA

Pred zgradom napuštene stanice
razbacani su železnički pragovi
kao rasparan model DNK.

U visini drugog sprata
otkinut natpis mesta van trase,
još bi da opstane
i nešto drugo obeleži na zemlji.

Kafana je u prizemlju te kuće
teraco na podu,
raspored stolova
i krigle kao granate izbrazdane.

Makete lokomotiva i brodova iza šanka,
jedina su prevozna sredstva
kojima možeš da otputuješ i vratiš se,
dok čekaš i deo si te slike.

Sudaraće se bilijarske kugle,
videćeš osvetljene ruke igrača.

Vrela voda za čaj će kipeti.

Naizgled zastali putnici
rastrojice ti misli;
zaboravićeš prtljag.

Iznenadni put, signali; grad;
pojavljivaće se neprestano.
Krute, neponištene karte razlistavaće se u džepovima.

Prošvercovane kilometre računaeš ručno,
proveravati ih ponovo i već kasno,
i svaki put drugačije.

PARNE MAŠINE

Nikad nisam video parobrode,
njihove lopatice, kabine;
zastave besmislenih ukrštanja;
ledolomce, plovila na rekama.

Tu gde su gradili puteve
širili crn asfalt,
poznat alfabet, krivine rukopisa,
na metalnom privesku
ugravirana mi je rečenica:

„A pamćenje i ne razlikuje
Ono što sam video od onog što sam bio.”

Pratila me je i opominjala ta kugla.

Plavi putevi bili su moje reke sa plovkama iznad,
otpad i razmontirani guseničari,
vozila gradskog spektakla,
fascinacije.

Vreme sabijeno
fino nanoseno na površinu lomljenog kamena,
utisnuto u predele.

Gledao sam valjak na parni pogon
dok je ispravljao neravnine:
puštao je varnice kroz dimnjak
iznad imanja.

Masna, crna grdosija šištalala je,
kretala se.

Emitovan je film na TV-u
o krstarenju na reci i nerazjašnjenom ubistvu.

Budio sam se u prugastoj pidžami,
uz pisak čajnika.

Tajne sam razotkrivao na pogrešnom tragu.
Retko sam razmišljao hladne glave.

Dospevale su male količine znanja.

Kocke leda sa čela skliznule su negde,
isparile kao neizgovoreno
i zaboravljeno.

KRUNE

Poslednjih dana ostao sam bez novca,
razvejavao puno toga
u neveštima transakcijama.

Posegao sam za tajnom kovertom
označenom sa „tata i mama“
crvenim mastilom.

Naftalinski mirišljava,
sa 500 švedskih kruna,
čuvanih izvan domašaja,
kao uspomena na neki od poslednjih poklona
za 33, 40, ne znam koji rođendan.

Odakle to beše i kako je dospelo,
pri susretu sa kojim prijateljem,
uz priče o irvasima, zimi, belim noćima,
losovima u dubokom snegu,
filmu *Fanny och Alexander*.

Maštarije porodica o zimskim praznicima.
Pokloni i posvete u knjigama,
na spisku čak i roditelji,
pod jedan
i pod dva.

Kao da je moguće bilo produžiti taj spisak
ili dopisati još nekog.

Kasnije se spisak zaista proširivao.
Svako koga sam voleo i volim
bio mi je otac, majka.

Ipak, sada, kovertica je sadržala spasonosnu sumu,
činila ne tako dalek
zaokružen datum u kalendaru.

U banci sam, sa osećanjem poraza,
ustanovio da je novčanici isteklo važenje
i da se još samo može zameniti
u Centralnoj banci u Švedskoj.

Usledila je prepiska sa Ambasadom
i savet njihovog službenika
da budem bezbrižan,
da ću na novim novčanicama ugledati
Ingmara Bergmana i Gretu Garbo,
„Ali pazite sledeći put...“,
zvučalo je umirujuće...

Pomoć će stići onda kada nam bude trebalo,
kao neka pouka, desiće se neka dobrota,
da potvrdi zapamćenu priču sa poslednje večere,
o pravdi i istini
koja će udaljeno stajati pred nama.

POGNUTE GLAVE

*Plavi kristalu
anđeoskih krila,
cvileća mrežo nervnog sistema postojanja, siroč
koje na čelu mrtvih bazaš.*

Ferenc Juhas

Pojavio sam se u Segedinu
pred vitkim spomenikom Atili Jožefu,
došavši šinobusom.

Njegov duh lutao je železničkim pragovima,
svirale kosti pored skretnica i signala.

Popunio sam dvojezični formular,
dobio forinte i krenuo da koračam gradom.

Kupio točkić sira,
gledao cene tokajca.
Ne baš pribran
procenjivao jesenje svetlo.

Primetio sam cvetne reljefe
čak i na poklopcima šahtova.

Žice cimbala i citre drhtale su,
a penzioneri dovršavali svoju večeru u restoranima.

Vozovi su stizali u stanicu,
grmeli motorima i munjama strujnih vodova;
odjekivali su prazni holovi kao napuštena zdanja.

Prolazio sam kroz parkove, poeziju,
nesvestan da nas iz nekog ugla i ti posmatraš,
Atila.

Prespavao sam u zgradi koju je osvajala puzavica,
crvenih listova u to doba godine,
raskošna kao krvotok koji te je činio.

Svoje male pesme čuo sam na tvom jeziku.
Dobacio sam ti ih pred noge
i njihov zvuk ponirao je u važnijim stvarima,
brujao bronzom.

Dodirivao sam ti ramena,
metal je dobijao sjaj,
i ti si bio sve veći.

BERLINSKO PLAVO

Da li je slučajno monografija o Berlinu
berlinsko plava i da li su crvena slova,
tek tako, utisnuta u plavi somot,
1987. kada je ukoričena ta knjiga?

Ako dodirnem korice
šta ću doznati o toj boji,

i da li bi se kao na dodir nekog ekrana
otvorila nova polja,
iznenada pokrenuo insert iz filma
ili bi neko rukom prodirao sa druge strane platna.

Gde se na stranicama jasno vide kvartovi
snimljeni iz ptičje perspektive.

Buvlja pijaca velikih razmera.
Ulični teatar.
Na trgovima svirači ispred hramova.
Iznad helikopteri na bledom nebu;
vatrometi u predvečerje.

Paralelno koncerti i protesti:
plave košulje, crvene zastave.
Okrenute naglavačke slike političara.
Spomenik Marksu i Engelsu.

Knjižare; galerije.

Zidovi skoro neprekidni,
reke, jezera; vrtovi;
jesenje lišće izloženo svetlu;
jahači na rasnim konjima.

Prepoznao sam foto-aparat *beirrette*
sličan onome nekad okačenom o moje rame;
plavi kišni mantil, značku iz DDR-a
na anonimnom.

Noćni parkovi;
filharmonija trenutak pre početka koncerta.

I velike zgrade,
boje svetlećih prozora
poredak mogućeg čitanja;
zelene uniforme u operacionim salama,
sa oreolima oko glava onih u čijim je rukama život;
i laboratorije sa sudovima u kojima vri.

Alhemija nastajanja te plave boje da li je nagoveštavala
da će jednom u tom gradu plamteti crveno gvožđe, cijanid,
ili bi ona sada, unazad, mogla svedočiti o njemu.

RUBOVI

Šta te privlači tom mestu,
gde trule stare konzerve,
meke kao plućno krilo.

I stablo oraha je,
energija zemlje,
gravitacije.

Masivan spomenik heroju,
siv sa crnim krstom,
ukrašen izvijenim slovima,
golubijim perom.
Sa česmom upotrebljenom umesto večnog plamena.

Tu gde je magla
i isparenja traju,
seme javora leti.

Zeleni kamen ugrađen je u zid,
složena zbirka zvukova i varnica.

Popodnevno je svetlo
i mlinovi;
šuma brestova,
most iznad provalije.

Objasni zašto nosiš u džepu
lek u tabletama,
brajevu azbuku za reči
ravnomernog rada srca.

Zašto stalno osluškuješ i vraćaš se,
pitam,
ne vadiš puščano zrno
iz poruba nasleđenog kaputa.

Oblačiš nekog sebe.

I kada odeš drugde
širiš beležnicu,
mere za šivenje prsluka,

kačketa i šešira;
spisak na kariranom papiru:
filc, vuna, truba čoje;

odmotavaš zlatast kalem konca.

Zveckaš staklenim nakitom,
mineralima, tirkizom,
brojiš rubine...
poštuješ rubove.

Granica je za tebe
ipak na mestu visokih rogoza,
isušene močvare,

spaljenih plastičnih ruža,
zvučnih slika,
voća u izobilju,
pošljunčanih staza,
brda, talambasa.

Zaokupljaju te pretežno krovovi, crep,
kaligrafija,
plamteće cveće, loza,
lovor, gorčina.
Govoriš
i trpiš vatru alkaloida, elemenata,
izložen,
sam usred tih polja.